

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание AgroKompas

Какво подпомагане ще получават земеделците в зони от НАТУРА 2000?

В Националния стратегически план са предвидени няколко интервенции, касаещи земеделци, чиито земи или гори попадат в зони от НАТУРА 2000.

По Втори стълб е предвидена интервенция „Плащания за земеделски земи в зони от НАТУРА 2000“. Понастоящем в България са определени 233 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за Местообитанията и 120 защитени зони от НАТУРА 2000 по Директивата за птиците.

Интервенцията е с принос за опазването на биологичното разнообразие в България, подобряване на екосистемните услуги и опазване на местообитанията и ландшафта.

Обхватът на тази интервенция включва всички земеделски земи (обработваеми земи, трайни насаждения и постоянно затревени площи), попадащи в обхвата на защитените зони по НАТУРА

2000, за които са издадени заповеди за обявяването им, с разписани конкретни забрани за земеделски дейности.

Подпомагането ще се предоставя под формата на годишни плащания на хектар земеделска площ за компенсиране на наложени забрани за извършване на конкретни земеделски дейности, включени в съответната заповед за обявяване за всяка зона от НАТУРА 2000 или в утвърден план за управление на защитената зона от НАТУРА 2000.

Земеделските стопани поемат доброволно ан-

гажименти по интервенцията, които надхвърлят стандартите за добро земеделско и екологично състояние (ДЗЕС), неразделна част от система от предварителни условия. Условността се надгражда посредством спазването на забраните, разписани в заповедта за обявяване на защитените зони от НАТУРА 2000.

Какви са ставките?

ПЗП Натура 2000 - Плащания за постоянно затревени площи - средна единична сума 32 евро на хектар.

Плащания за обработваеми земи - средна единична сума 46 евро на хектар.

Плащания за трайни насаждения - средна единична сума 95 евро на хектар.

Във Втори стълб е предвидено и „Подпомагане по Натура 2000 за гори“. В България 63 % от площите по НАТУРА 2000 са в горски територии. Това означава, че 56,7 % от всички български гори са в обхвата на НАТУРА 2000. Тази интервенция има за цел да се поддържа или възстанови благоприятното природозащитно състояние на видовете и природните местообитания, за които са обявени съответните зони. Това включва намаляване на традиционното горскостопанско въздействие върху горите, чрез промяна в традиционните дървопроизводствени, лесовъдски цели; да се стимулира опазването на естествения им характер, чрез подпомагане на съхраняването на естестве-

Съфинансирано от
Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание

ни, природосъобразни видов състав и структура на насажденията и да се подобрят условията за поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие чрез създаване на необходимите за това екологични условия.

По интервенцията ще се компенсират собствениците и стопани на горски територии в НАТУРА 2000 за пропуснатите ползи, които произтичат от въведените ограничения.

Подпомагането ще се предоставя под формата на годишни плащания на хектар гора. Ставката е с компенсаторен характер и покрива допълнителните разходи и пропуснати приходи. Прогнозният среден размер на плащанията е около 50 евро/ха въз основа на очаквания интерес и предвид максималния размер на подпомагането на хектар възлизащо на 225 евро/ха, изчислени въз основа на утвърдена методика.

По втори стълб е включена и интервенцията „Поддържане на местообитанията на червеногушата гъска, Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд в орнитологични важни места в обработваеми земи.

За операцията: Засяване и отглеждане на ес-

енни зърнено-житни култури в местообитанията на червеногушата гъска на 50 % от заявената по дейността площ и с минимум 30 % царевича ще се осъществява в обхвата на орнитологични важни места, определени като местообитания на червеногушата гъска в следните зони от НАТУРА 2000 - BG0000156 - „Шабленски езерен комплекс“, BG0002050 - „Дуранкулашко езеро“, като се изключват физически блокове, в които или на границата на които са разположени ветрогенератори. Годишното плащане е 95,36 евро/ха, като по интервенцията се поема 5-годишен ангажимент.

За операцията: „Превръщане на обработваеми земеделски земи в постоянно затревени площи в гнездови райони на Кръстат (царски) орел и Египетски лешояд“ ще се прилага върху обработваеми земи в орнитологични важни места в зони от НАТУРА 2000. Дейностите по мярката съответстват на приоритетите на България за възстановяване и опазване на биоразнообразието и екосистемите, заложили в Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000. Годишното плащане е 227,78 евро/ха, като по интервенцията се поема 5-годишен ангажимент.

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание AgroKompas

Насърчаване на естественото опрашване ще се подпомага в новата ОСП

Какви са условията?

Пчеларите са неразделна част от възраждането на българското производство на плодове и зеленчуци – заради опрашването. Има интервенция в Стратегическия план, по която и двата сектора могат успешно да си сътрудничат. Това заяви на форума на градинарите в Пловдив Сребрин Илиев, председател на Националния браншови пчеларски съюз, като уточни: „Земеделските култури се нуждаят от опрашване. Тези буферни ивици дават изключително полезна и разнообразна храна на пчелите. Ние ще се опитаме да разработим някаква методология, някаква фор-

ма на съвместна дейност между градинари и пчелари.“

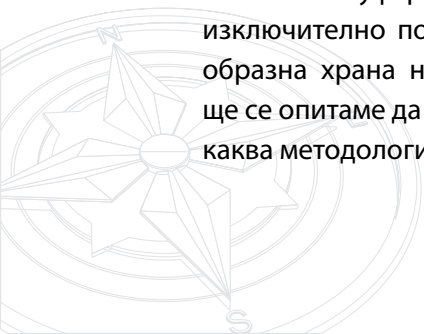
По Втори стълб специфичната интервенция, насочена към сектор „Пчеларство“, е насърчаване на естественото опрашване. По мярката ще се поемат ангажимент за осигуряване на естествено опрашване от пчелни семейства в планински райони и защитени зони от мрежата Natura 2000. Могат да кандидатстват земеделски стопани, които са собственици или ползвателите на пчелини с история. Бенефициерите трябва да са регистрирани в електронната платформа ЕПОРД. Максималният брой

пчелни семейства, за които може да се отпусне финансова помощ е 250 бр. За да се осигури устойчивост на практиките за опрашване, кандидатът за подпомагане запазва подпомаганя брой пчелни семейства в годините на ангажимента.

Ставките са следните:

- Стопанство с пчелин до 150 кошера – 1577 евро годишно;
- Стопанство с пчелин от 151 до 250 кошера – 3865 евро годишно.

По второто направление от интервенцията Насърчаване на естественото опрашване кандидатът за подпомагане поема ангажимент за осигуряване на опрашване чрез преместване и разполагане на пчелни семейства в земи с естествена растителност или земеделски култури. Предоставя договор със земеделски стопанин за площите, на които ще се извършва опрашването и периода на извършване на дейността. Максималният брой пчелни семейства, който се подпомага по дейността е до 50 броя. Ставката е 1226,59 евро годишно.

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание AgroKompas

Малките стопанства са важни за европейската продоволствена система

Консултантските услуги имат основна роля за подкрепа на малките стопанства

Малки, но важни

Малките стопанства са ключов компонент на икономиката на ЕС в селските райони. Над три четвърти от стопанствата в ЕС са класифицирани като малки с размери на стопанствата под 10 хектара, а голяма част от тях са с размер под пет хектара. Общата селскостопанска политика отчита, че тези малки стопанства са крайъгълен камък на европейския сектор на хранително-вкусовата промишленост.

В ЕС функционират различни

видове малки стопанства, които варират от търговски единици, специализирани в нишови продукти, до по-слабо структурирани стопанства, работещи главно на база издръжка. Малките земеделски стопанства играят жизненоважна роля за поддържането на екосистемните услуги, включително доставките на храни, подпомагането на заетостта в селските райони и опазването на селската култура, както и допринасят за териториално развитие в селските райони.

Проблеми пред малките стопанства

Въпреки тези ясни ползи, броят на малките стопанства в държавите членки намалява поради комбинация от социално-икономически и екологични фактори. Пазарният натиск, периферността, ограниченията на мащаба, обхвата и критичната маса могат да се натрупват и да се изострят от ограничения върху собствеността върху земята, въздействие върху климата, липса на достъп до съвети, умения и оборудване или финансиране, както и неблагоприятни демографски промени. Европейският парламент счита, че малките стопанства страдат непропорционално от тези предизвикателства пред развитието, които водят до продължаване на консолидирането на земеделската земя в по-големи стопанства.

Консултантска подкрепа

Стратегическите планове по ОСП на държавите членки предлагат много възможности за укрепване на дългосрочната устойчивост на малките стопанства

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание AgroKompas

чрез подобряване на знанията, повишаване на производителността и координирано сътрудничество. Предоставянето на консултанти на достъпни цени, обучени да подкрепят нуждите на малките стопанства, представлява една от най-големите дългосрочни възможности за малките стопанства, предлагани от ОСП. Консултантските услуги могат да бъдат проектирани така, че да катализират мащабния напредък в устойчивото развитие в малките земеделски общности. Финансираните от ОСП консултантски услуги притежават потенциала да приведат посоката на трансформация на малките стопанства в съответствие с по-широки цели на политиката като климат, енергетика,

и продоволствената сигурност. Специализираните съветници могат да помогнат на националните органи по ОСП да постигнат принос на политиката на ЕС, като същевременно помагат на малките стопанства да използват по най-добрия начин обхвата на интервенциите по ОСП на тяхното местно равнище.

По-добро и опростено финансиране

Опростените системи за финансиране могат да помогнат на малките стопанства да се възползват от възможностите на плащанията по ОСП. Новата ОСП е насочена към по-справедлив дял от подкрепата за малките и средните стопанства чрез специален механизъм за преразпределение, уреждащ директните

плащания по Първи стълб. По-голямата част от държавите от ЕС ще приложат допълнителното преразпределително подпомагане на доходите за устойчивост за увеличаване на плащанията за по-малките ферми. Това е значително увеличение на отпускнатите средства по ОСП, предназначени за преразпределителни плащания, в сравнение с предходния период на финансиране, което ще подобри разпределението на подкрепата, измерено по резултат. Допълнителните възможности по Първи стълб включват схемата за дребни земеделски стопани, която е инструмент за прилагане на политики, насърчаващ по-доброто разпределение на подпомагането и намалена административна тежест за бенефициерите.

Всеки стратегически план може допълнително да засили по-широката устойчивост на малките стопанства чрез техния полезен набор от интервенции за развитие на селските райони. Те помагат на земеделските стопанства да развият и модернизират бизнеса си чрез подобряване на производителността, разнообразяване на операциите и засилване на участието на пазара. Пакетите за подкрепа, насочени към насърчаване на участието на малките стопанства в системи с къса верига на стойността,

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание

се насърчават от експерти като добра практика за подобряване на производителността и рентабилността. Фондовете за развитие на селските райони на ОСП могат да се използват и за подпомагане на установяването на нови дребни земеделски стопани чрез схеми за започване на стопанска дейност и обновяване на поколенията. Комбинациите от безвъзмездни средства и фи-

нансови инструменти са особено полезни за подобряване на достъпа до кредити за развиващите се малки стопанства, включително значителния потенциал на микрофинансирането.

Подходът VOMP

Просперитетът на малките земеделски стопанства може да бъде засилен още повече чрез възможностите от финансираните от ОСП действия за сътруд-

ничество, по-специално чрез организации на производители, оперативни групи и местните инициативни групи (МИГ) на ЛИДЕР. Този вид финансиране може да изгради капацитет за засилване на участието в къси вериги за създаване на стойност, както и в широк спектър от други селски и общностни райони.

Може ли земеделието да стане атрактивно за младите фермери?

Увеличава се инвестиционната подкрепа за тях по Втори стълб

Привличането на млади хора в селскостопанския бизнес е необходимо, както за осигуряване на устойчиво развитие, така и за улесняване развитието на стопанска дейност в селските райони.

Предвиденият финансов ресурс за младите фермери в новия програмен период ще бъде разпределен балансирано, както за стабилизиране на техните доходи под формата на добавка към основното плащане, така и за осигуряване на достатъчно конкурентоспособна сила, под формата на инвестиционна подкрепа.

Допълнително 100 евро на хектар

В рамките на директните плащания се предвижда „Допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани“. Ще има изплащане на годишно *допълнително* подпомагане на доходите в размер на 100 евро на хектар за всички допустими хектари от стопанствата на земеделски стопани,

които не са навършили повече от 40 години и са създали стопанство не по-рано от 5 години преди първото кандидатстване по интервенцията. За създаване на стопанството се счита датата на регистрация на кандидата за първи път като земеделски стопанин по реда на Наредба № 3 от 1999 г.

Съфинансирано от Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание AgroKompas

Изискването за професионални умения и компетентности в областта на селското стопанство и/или ветеринарната медицина и/или икономическо образование със земеделска насоченост също допринася по качествен начин за правилното насочване на подкрепата.

За да получи плащане по интервенцията, площта на стопанството на кандидата следва да е допустима по интервенцията за базово подпомагане, със спазена базова условност. Младите земеделски стопани следва да отговарят на определението за активен фермер.

За периода 2023-2027 г. са предвидени за подпомагане 3 922 млади земеделски стопани, а прогнозният бюджет на интервенцията възлиза на 61 606 364 евро.

Допълнителното подпомагане на доходите за млади земеделски стопани се отпуска за максимален срок от пет години, считано от първата година на подаване на заявлението по интервенцията за млади фермери, при спазване на всички други условия по схемата.

Инвестиционна подкрепа в размер на 30 000 евро

По Втори стълб за младите фермери е предвидена интервенция „Стартова помощ за установяване на млади земеделски стопани в селското стопанство“. Целта е да бъде насърчено и предаването на земеделската дейност между поколенията, тъй като потомствените фермери са най-сигурният ресурсен източник за съхранение на фермерството,

за устойчива земеделска заетост и развитие на собствен аграрен бизнес. Чрез подпомагането младите земеделски стопани ще получат достъп до първоначален капитал, които е от особено значение за постигане на добро технологично ниво и модернизиране на стопанствата.

Планира се да бъдат подпомогнати не по-малко от 5 290 млади земеделски стопани за стартиране и установяване на собствено стопанство. Предвиденият бюджет в новия програмен период е 160 млн. евро. По тази интервенция се подпомагат млади земеделски стопани до 40-годишна възраст за изпълнение на бизнес плана, свързан с въвеждане в експлоатация в стопанството на инвестиция в машини, или съоръжения, или

Съфинансирано от
Европейския съюз

Изразените мнения и становища обаче са само на автора (авторите) и не отразяват непременно мнението и становището на Европейския съюз. Нито Европейският съюз, нито предоставящият орган носят отговорност за тях.

Информационната кампания по проект „ОСП – какво повече“ се изпълнява от

в партньорство с и списание

оборудване, или извършване на строително монтажни работи или земеделска земя, свързани с дейността на земеделското стопанство.

Приоритетно насочване на подкрепата: Целта е подпомагане на проекти с по-висока добавена стойност, създаващи нови работни места, като например, земеделско стопанство, което развива дейност в приоритетен сектор, възможност за производство на биологични продукти, инвестиции в активи, водещи до цифровизация, опазване на околната среда или справяне с климатичните промени. Ще се подпомагат и проекти, които се изпълняват от бенефициенти, които имат завършено средно и/или висше образование в областта на селското стопанство, ветеринарната медицина или икономическо образование със земеделска насоченост.

Подпомагат са земеделски стопани, които отговарят на следните изисквания:

- да са на възраст от 18 до 40 години към датата на подаване на искането за подпомагане;
- да са еднолични собственици на земеделското стопанство;
- да имат съответните професионални умения и познания за извършване на селскостопански и свързани със селското стопанство дейности;

Младият земеделски стопанин се приема за такъв, когато установява за пръв път земеделско стопанство в качеството си на ръководител на съответното стопанство, като това трябва да е извършено преди не повече от 24 месеца преди подаване на проектното предложение.

Установяването за пръв път на земеделското стопанство на съответния кандидат може да е извършено преди повече от 24 месеца преди подаване на проектното предложение, само в случай, че ус-

тановяването е извършено след първия проведен прием по интервенцията и

проектното предложение е подадено в рамките на проведения втори прием по интервенцията.

Земеделските стопани, допустими за подпомагане, трябва да отговарят и на следните условия:

- да са физически лице или еднолични търговци (ЕТ) или Еднолично дружество с ограничена отговорност (ЕООД);
- икономическият размер на земеделското стопанство да бъде в границите от над 8 000 до 20 000 евро стандартен производствен обем (СПО), включително.

Подпомагането се предоставя под формата на еднократна сума за периода на изпълнение на бизнес плана. Субсидията е в размер на 30 000 евро за едно земеделско стопанство. Ще бъде осигурена възможност за безплатно изготвяне на проектни предложения на млади земеделски стопани.

В допълнение, за адресиране на нуждата от увеличаване подкрепата за младите стопани и на фермерския доход и улесняване стартирането на стопанство ще се приложи интервенция за *Консултантски услуги и повишаване на консултантския капацитет* съгл. чл. 72 „Обмен на знания и информация“ (ЕЗФРСР). Подкрепата ще се предоставя за предоставяне на консултации на млади земеделски стопанства по различни въпроси, свързани със селскостопанското производство, както и по въпроси, свързани с икономическите показатели на земеделското стопанство, конкурентоспособността и маркетинга и реализация на произвежданите земеделски продукти.